

Міністерство освіти і науки України
Вінницький державний педагогічний університет
імені Михайла Коцюбинського

НАУКОВІ ЗАПИСКИ

**Вінницького державного педагогічного університету
імені Михайла Коцюбинського**

Серія: Педагогіка і психологія

№ 68 • 2021 р.

Вінниця

Ministry of Education and Science of Ukraine
Vinnytsia State M.Kotsyubynskyi Pedagogical University

SCIENTIFIC ISSUES

OF

Vinnytsia state M.Kotsyubynskyi pedagogical university

Section: Pedagogics and Psychology

№ 68 • 2021

Vinnytsia

НАУКОВІ ЗАПИСКИ

Вінницького державного педагогічного університету
імені Михайла Коцюбинського. Серія: педагогіка і психологія
№ 68 • 2021 р.

Рекомендовано до друку рішенням вченої ради Вінницького державного педагогічного університету
імені Михайла Коцюбинського від 15 грудня 2021 р. (протокол № 6)

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Коломієць А. М. – Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, проректор з наукової роботи; доктор педагогічних наук, професор (головний редактор).

Шахов В. І. – Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, професор кафедри психології і соціальної роботи; доктор педагогічних наук, професор (відповідальний редактор).

Акімова О. В. – Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, завідувач кафедри педагогіки і професійної освіти; доктор педагогічних наук, професор (заст. відповід. редактора).

Галузяк В. М. – Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, доктор педагогічних наук, професор (відповідальний секретар).

Лазаренко Н. І. – Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, ректор; доктор педагогічних наук, професор.

Гуревич Р. С. – Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, директор Навчально-наукового інституту педагогіки, психології і підготовки фахівців вищої кваліфікації; доктор педагогічних наук, професор, дійсний член НАПН України.

Мазур Пьотр – Вища Державна Професійна Школа м. Хелм, завідувач кафедри педагогіки, доктор габілітований, професор (Польща).

Паламарчук О. М. – Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, завідувач кафедри психології і соціальної роботи; доктор психологічних наук, професор.

Гурал-Пулрале Йоланта – Старопольська школа вища в м. Кельце, проректор з міжнародних зв'язків; доктор габілітований, професор надзвичайний (Польща).

Шурек-Борута Аліна – Університет Шльонський у Катовіце, керівник закладу суспільної педагогіки та міжнародної освіти; доктор габілітований, професор (Польща).

Бохенська-Влостовська Катажина – Pedagogium – Вища школа соціальних наук у Варшаві, ректор (Польща).

Громов Є. В. – Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, старший викладач кафедри педагогіки і професійної освіти; доктор педагогічних наук, доцент.

Коломієць Д. І. – Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, професор кафедри технологічної освіти, економіки і безпеки життєдіяльності; кандидат педагогічних наук, доцент.

Ляц О. П. – Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, доцент кафедри психології і соціальної роботи; доктор психологічних наук, доцент.

Чухрій І. В. – Вінницький державний педагогічний університет імені Михайла Коцюбинського, доцент кафедри психології і соціальної роботи; доктор психологічних наук, доцент.

Літературний редактор: В.В. Богатько

Комп'ютерна верстка: Н.Р. Опушко

Наукові записки Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського. Серія: педагогіка і психологія. – 2021. – Випуск 68. – 140 с.

У збірнику вміщені наукові статті з актуальних проблем сучасної педагогіки та психології, в яких розкриваються питання дидактики, теорії і методики виховання, професійної освіти, соціальної педагогіки, порівняльної педагогіки, історії педагогіки, педагогічної психології.

*Свідоцтво про реєстрацію КВ № 8412 видане Міністерством юстиції України 06.02.2004 р.
Збірник є науковим фаховим виданням категорії «Б» зі спеціальності 011 «Освітні, педагогічні науки» (затверджено наказом МОН України № 1643 від 28.12.2019 р.)*

10.31652/2415-7872-2021-67-1-164

ББК 74.00+88.40+88.840

Н 34

ISSN 2415-7872

© Автори статей, 2021

ББК 74.00+88.40+88.840

H 34

SCIENTIFIC ISSUES

of Vinnytsia State M.Kotsyubynskyi Pedagogical University

Section: Pedagogics and Psychology

№ 68 • 2021

Recommended for publication by the decision of the Academic Council of
Vinnytsia State M.Kotsyubynskyi Pedagogical University
15 December 2021 (proceedings № 6)

EDITORIAL BOARD

Editor-in-chief: Prof. Dr. Alla M. Kolomiets, Vinnytsia State M.Kotsyubynskyi Pedagogical University (Ukraine)

Executive editor: Prof. Dr. Volodymyr I. Shakhov, Vinnytsia State M.Kotsyubynskyi Pedagogical University (Ukraine)

Prof. Dr. Olha V. Akimova, Vinnytsia State M.Kotsyubynskyi Pedagogical University (Ukraine)

Executive secretary: As. Prof. Dr. Vasyl M. Haluziak, Vinnytsia State M.Kotsyubynskyi Pedagogical University (Ukraine)

As. Prof. Dr. Nataliia I. Lazarenko, Vinnytsia State M.Kotsyubynskyi Pedagogical University (Ukraine)

Prof. Dr. Roman S. Hurevytch, Vinnytsia State M.Kotsyubynskyi Pedagogical University (Ukraine)

Prof. Dr. Piotr Mazur, The State School of Higher Education in Chełm (Poland)

Prof. Dr. Olha M. Palamarchuk, Vinnytsia State M.Kotsyubynskyi Pedagogical University (Ukraine)

Prof. Dr. Gyrál-Pyřrola Jolanta, Old Polish University in Kielce (Poland)

Prof. Dr. Alina Szczurek-Bortuta, University of Silesia, (Poland)

Dr. Katarzyna Bocheńska-Włostowska, Pedagogium – Higher School of Social Sciences in Warsaw, (Poland)

As. Prof. Dr. Yevhen V. Hromov, Vinnytsia State M.Kotsyubynskyi Pedagogical University (Ukraine)

As. Prof. Dr. Dmytro I. Kolomiets, Vinnytsia State M.Kotsyubynskyi Pedagogical University (Ukraine)

As. Prof. Dr. Oksana P. Liashch, Vinnytsia State M.Kotsyubynskyi Pedagogical University (Ukraine)

As. Prof. Dr. Inna V. Chukhrii, Vinnytsia State M.Kotsyubynskyi Pedagogical University (Ukraine)

Text editors: Valentyna V. Bohatko

Technical editor: Nadiya R. Opushko

**The Scientific Issues of Vinnytsia State M. Kotsyubynskyi Pedagogical University.
Section: Pedagogics and Psychology. – 2021. – Issue 68. – 140 p.**

The volume contains scientific articles on relevant issues of modern pedagogy and psychology, which reveal questions of didactics, theory and methodology of education, vocational training, social pedagogy, comparative pedagogy, history of education, educational psychology.

Certificate of registration KB № 8412 issued by the Ministry of Jurisdiction of Ukraine 06.02.2004.

Edition is included in the list of scientific professional publications of Ukraine by the Ministry of Education and Science of Ukraine # 1643 of 28.12.2019.

10.31652/2415-7872-2021-67-1-164

ББК 74.00+88.40+88.840

H 34

ISSN 2415-7872

ЗМІСТ

ДИДАКТИКА

Олена Зарічна, Світлана Бучацька, Марина Давидюк. МЕТОДОЛОГІЧНІ ЗАСАДИ НАВЧАННЯ МЕДІАГРАМОТНОСТІ У ПРАКТИЦІ ПЕДАГОГІЧНИХ ЗВО	7
Тетяна Кучай, Наталя Мукан, Марія Запотічна, Тетяна Зорочкіна, Олександр Кучай. ПРОЄКТНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ ЯК ПОКАЗНИК ОСОБИСТІСНОГО РОЗВИТКУ У СУЧАСНОМУ ОСВІТНЬОМУ СЕРЕДОВИЩІ.....	13
Лариса Ліхіцька, Леся Старовойт. КОУЧИНГ-ТЕХНОЛОГІЇ ЯК ВІДПОВІДЬ НА СУЧАСНІ ВИМОГИ РОЗВИТКУ ОСВІТНИХ ТЕХНОЛОГІЙ У ПРОЦЕСІ ФОРМУВАННЯ ДОСЛІДНИЦЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ДОКТОРІВ ФІЛОСОФІЇ	16
Ольга Осередчук. СТАН ОПРАЦЮВАННЯ ПРОБЛЕМИ МОНИТОРИНГУ ЯКОСТІ ОСВІТИ ЗВО В СУЧАСНОМУ НАУКОВОМУ ДИСКУРСІ	22

ПРОФЕСІЙНА ОСВІТА

Василь Галузьяк. СИСТЕМА РОЗВИТКУ ОСОБИСТІСНО-ПРОФЕСІЙНОЇ ЗРІЛОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ В ОСВІТНЬОМУ СЕРЕДОВИЩІ ПЕДАГОГІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ	30
Віктор Дуганець, Анастасія Поліщук. ШЛЯХИ ПІДВИЩЕННЯ МОТИВАЦІЇ ДО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ У АГРАРНО-ТЕХНІЧНИХ ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....	42
Неля Кінах. СТРУКТУРА ПРОФЕСІЙНО-ПЕДАГОГІЧНОГО ПІДПРИЄМНИЦТВА ВЧИТЕЛЯ....	49
Валентина Малик. ВИХОВАННЯ ІНШОМОВНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ КУЛЬТУРИ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ЯК АКТУАЛЬНА ПЕДАГОГІЧНА ПРОБЛЕМА	54
Ольга Московчук, Олена Пехота. ФОРМУВАННЯ СОЦІАЛЬНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ЗАСОБАМИ ТРЕНІНГУ	59
Наталія Петрук. ЕТИКА ВІДПОВІДАЛЬНОСТІ ЯК НОРМА ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ.....	64
Світлана Совгіра, Станіслав Пономаренко. РЕАЛІЗАЦІЯ ЗМІСТОВОЇ ЛІНІЇ ІНТЕГРОВАНОГО КУРСУ «ЕКОЛОГІЧНА БЕЗПЕКА» У ПРОЦЕСІ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ	68
Василь Хрик. КОНЦЕПЦІЯ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ЛІСОВОГО ГОСПОДАРСТВА	75

СОЦІАЛЬНА ПЕДАГОГІКА

Олена Біда, Ільдико Орос, Антоніна Чичук, Валентина Гончарук. ЗМІСТ ТА СУТНІСТЬ ПОНЯТТЯ УСВІДОМЛЕНОГО БАТЬКІВСТВА.....	82
Едіта Гештень, Олександр Шевченко, Ольга Паламарчук. ГЕНДЕРНІ ОСОБЛИВОСТІ СТАВЛЕННЯ ДО ЗДОРОВ'Я ЕКОНОМІЧНО АКТИВНОГО НАСЕЛЕННЯ УКРАЇНИ.....	87
Тетяна Клібанівська, Ірина Саранча. ПІДГОТОВКА ПСИХОЛОГІВ ТА СОЦІАЛЬНИХ ПРАЦІВНИКІВ ДО ПРОТИДІЇ НАСИЛЬСТВУ: ДОСВІД РОБОТИ	92
Ірина Саранча, Скрипник Марина. РОЗВИТОК СОЦІАЛЬНОЇ КОМПЕТЕНЦІЇ ОСІБ З ІНВАЛІДНІСТЮ З ЧИСЛА ПРЕДСТАВНИКІВ РОМСЬКОГО НАСЕЛЕННЯ УКРАЇНИ	96
Оксана Фуштей, Дар'я Цехмейстер. УПЛИВ СОЦІАЛЬНОЇ РЕКЛАМИ НА ФОРМУВАННЯ ЦІННІСНИХ ОРІЄНТАЦІЙ ОСОБИСТОСТІ.....	102
Олена Шаманська, Неля Бурлака. ФУНКЦІОНУВАННЯ ОСВІТИ ДОРОСЛИХ В УКРАЇНІ В СИСТЕМІ ЗАГАЛЬНОЇ ОСВІТНЬОЇ КОНЦЕПЦІЇ.....	105

ПОРІВНЯЛЬНА ПЕДАГОГІКА

Тетяна Бортнюк. ФОРМУВАННЯ ПІДПРИЄМНИЦЬКОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ: ВІТЧИЗНЯНИЙ І ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД	111
Олександр Кучай, Антоніна Чичук, Наталія Рокосовик, Олена Біда. ПЕРІОДИ РОЗВИТКУ ВИЩОЇ ПЕДАГОГІЧНОЇ ОСВІТИ В США	116

ПСИХОЛОГІЯ

Оксана Ляц, Юлія Ковальчук, Анастасія Бойченко. УПЛИВ ПАНДЕМІЇ COVID-19 НА ПРОЯВИ СХИЛЬНОСТІ ДО ПРОКРАСТИНАЦІЇ У СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ	122
Володимир Шахов, Владислав Шахов. ОСОБЛИВОСТІ РОЗВИТКУ ПРОФЕСІЙНИХ УЯВЛЕНЬ МАЙБУТНІХ ПСИХОЛОГІВ В ПРОЦЕСІ ЇХ НАВЧАННЯ В ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....	127
ГАЛИНА Шульга, ВІКТОРІЯ Нікуліна, Марія Черненко. ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕЖИВАННЯ СМИСЛОЖИТТЄВОЇ КРИЗИ В ПЕРІОД РАННЬОЇ ДОРОСЛОСТІ	133

CONTENTS DIDACTICS

olena Zarichna, Svitlana Buchatska, Maryna Davydiuk. METHODOLOGICAL BASE OF TEACHING MEDIA LITERACY IN PEDAGOGICAL UNIVERSITIES.....	7
Tetiana Kuchai, Natalia Mukan, Maria Zapotichna, Tetiana Zorochkina, Olexander Kuchai. PROJECT COMPETENCE AS AN INDICATOR OF PERSONAL DEVELOPMENT IN THE MODERN EDUCATIONAL ENVIRONMENT	13
Larisa Likhitska, Lesya Starovoit. COACHING TECHNOLOGIES AS A RESPONSE TO MODERN REQUIREMENTS IN THE COURSE OF FORMATION OF FUTURE DOCTORS' OF PHILOSOPHY RESEARCH COMPETENCE IN THE CONDITIONS.....	17
Olga Oseredchuk. THE STATE OF ELABORATION OF THE PROBLEM OF MONITORING THE QUALITY IN HIGHER EDUCATIONAL INSTITUTION IN MODERN SCIENTIFIC DISCOURSE.....	22

VOCATIONAL EDUCATION

Vasyl Haluziak. SYSTEM OF DEVELOPING PERSONAL AND PROFESSIONAL MATURITY IN A FUTURE TEACHERS IN THE EDUCATIONAL ENVIRONMENT OF THE PEDAGOGICAL UNIVERSITY	30
Viktor Duhanets, Anastasiia Polishchuk. WAYS OF INCREASING MOTIVATION TO STUDY FOREIGN LANGUAGES AT AGRICULTURAL AND TECHNICAL INSTITUTIONS OF HIGHER EDUCATION	42
Nelia Kinakh. STRUCTURE OF TEACHER'S PROFESSIONAL AND PEDAGOGICAL ENTERPRISE	49
Valentyna Malyk. EDUCATION OF FOREIGN LANGUAGE COMMUNICATIVE CULTURE OF FUTURE TEACHERS AS A CURRENT PEDAGOGICAL PROBLEM.....	54
Olga Moskovchuk, Olena Piekhota. FORMATION OF SOCIAL COMPETENCE OF FUTURE TEACHERS BY MEANS OF TRAINING.....	59
Nataliia PETRUK. ETHICS OF RESPONSIBILITY AS A NORM OF PEDAGOGICAL ACTIVITY.....	64
Svitlana Sovhira, Ponomarenko Stanislav. IMPLEMENTATION OF THE CONTENT LINE OF THE INTEGRATED COURSE "ENVIRONMENTAL SAFETY" IN THE PROCESS OF TRAINING	69
Vasyl Khryk. THE CONCEPT OF PROFESSIONAL TRAINING OF FUTURE FORESTRY PROFESSIONALS	75

SOCIAL PEDAGOGY

Olena Bida, Ildiko Oros, Antonina Chychuk, Valentina Goncharuk. THE CONTENT AND ESSENCE OF THE CONCEPT OF CONSCIOUS PARENTING.....	82
Edita Heshten, Olexandr Shevchenko, Olga Palamarchuk. GENDER FEATURES OF ATTITUDE TOWARDS THE HEALTH OF THE ECONOMICLY ACTIVE POPULATION OF UKRAINE	87
Tetiana Klybanivska, Iryna Sarancha. PREPARATION OF PSYCHOLOGISTS AND SOCIAL WORKERS TO COMBAT VIOLENCE: WORK EXPERIENCE.....	92
Iryna Sarancha, Skrypnyk Maryna. DEVELOPMENT OF SOCIAL COMPETENCE OF DISABLES PEOPLE AMONG REPRESENTATIVES OF THE ROMA POPULATION OF UKRAINE	97
Oxana Fushtey, Daria Tsekhmeister. THE INFLUENCE OF SOCIAL ADVERTISING ON THE FORMATION OF VALUE ORIENTATIONS OF PERSONALITY.....	102
Olena Shamanska, Nelia Burlaka. FUNCTIONING OF ADULT EDUCATION IN UKRAINE IN SYSTEM OF GENERAL EDUCATIONAL CONCEPTION	105

COMPARATIVE PEDAGOGICS

Tetiana Bortnyuk. ENTREPRENEURIAL COMPETENCE OF THE FUTURE PRIMARY SCHOOL TEACHER: DOMESTIC AND FOREIGN EXPERIENCE	111
Olexander Kuchai, Antonina Chychuk, Natalia Rokosovyk, Olena Bida. PERIODS OF DEVELOPMENT THE HIGHER PEDAGOGICAL EDUCATION IN THE USA	116

PSYCHOLOGY

Oxana Liasch, Ylia Kovalchuk, Anastasia Boichenko. THE INFLUENCE OF THE COVID-19 PANDEMIC ON THE PROSECUTION OF PROSECUTION TO PROCRASTINATION IN STUDENT YOUTH.....	122
Volodymyr Shakhov, Vladyslav Shakhov. FEATURES OF THE DEVELOPMENT OF PROFESSIONAL IDEAS OF FUTURE PSYCHOLOGISTS IN THE PROCESS OF THEIR EDUCATION IN HIGHER EDUCATION INSTITUTIONS.....	127
Galyna Shulga, Victoria Nikulina, Mariia Chernenko. PECULIARITIES OF EXPERIENCING THE MEANING CRISIS IN THE PERIOD OF EARLY ADULTITY.....	134